

Asiantuntijalausunto

10.2.2026

EU/82/2026
EU/82/2026-MMM-1

Maa- ja metsätalousvaliokunta 12.2.2026 klo 10.00 / E 101/2025 vp

Neuvotteleva virkamies Sanna-Helena Fallén, Maa- ja metsätalousministeriö

Maa- ja metsätalousministeriö kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Suomen pääprioriteetit kuluvalle EU-vaalikaudelle ovat Euroopan strategisen kilpailukyvyn vahvistaminen, Euroopan kokonaisturvallisuuden parantaminen ja puhtaan siirtymän sekä biotalouden ja kiertotalouden mahdollisuuksien edistäminen. Nämä prioriteetit heijastuvat valtioneuvoston ennakkoarvioinnin pääprioriteeteissa komission vuoden 2026 työohjelmassa. Maa- ja metsätalousministeriö yhtyy valtioneuvoston selvityksessä E 101/2025 vp esitettyihin kantoihin.

Maa- ja metsätalousministeriö näkee tärkeänä, että Suomi jatkaa kokonaisvaltaista vaikuttamista EU:n kilpailukyvyn vahvistamiseksi. Maa- ja metsätalousministeriö korostaa erityisesti biotalouden mahdollisuuksia EU:n kilpailukyvyn vahvistamisessa. Maa- ja metsätalousministeriö korostaa lisäksi, että lainsäädännön laatuun, säädösvalmistelussa kokonaisvaltaisiin vaikutusarvioihin, sääntelyn yksinkertaistamiseen ja hallinnollisen taakan keventämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota säädösvalmistelun kaikissa vaiheissa.

Komission työohjelmassa on monia maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan kannalta tärkeitä ehdotuksia. Eri-tyisesti työohjelman painopisteen "Elämänlaadun turvaaminen: Elintarviketurva, vesi ja luonto" alla on monia olennaisia aloitteita. Komissio ehdottaa toimia viljelijöiden ja elintarvikeketjun kilpailukyvyn vahvistamiseksi, maaseutuyhteisöjen tukemiseksi ja maataloutta koskevien sääntöjen yksinkertaistamiseksi. Lisäksi komissio toteaa varmistavansa, että ilmastovaikutuksiin varautumisesta tulee pysyvä osa EU-politiikkaa.

Komission työohjelmassa todetaan, että vuoden 2026 lopulla tullaan antamaan ehdotus elintarvikeketjun hyvän kauppataidan vastaisia käytänteitä koskevan direktiivin (nk. UTP-direktiivi) päivittämiseksi. Tarkoitus on vahvistaa maataloustuottajien asemaa elintarvikeketjussa. Tuleva päivitys tehdään ottaen huomioon vuonna 2025 valmistunut UTP-direktiivin toimeenpanon arviointi ja siitä käytävä keskustelu. Maa- ja metsätalousministeriö korostaa, että tuottajien asemaa ruokaketjussa olisi vahvistettava ja pitää tervetulleena UTP-direktiivin päivitystä.

Komissio tulee antamaan myös maatalouden ja ruoan visiossa mainitun kotieläintuotannon työlinjan jatkoksi vuoden 2026 puolivälissä kotieläinstrategian, joka ei kuitenkaan sisällä lainsäädäntöehdotuksia. Komission työohjelmassa todetaan, että se pyrkii parantamaan myös tuotantonormien yhdenmukaistamista monenvälisellä tasolla ja viittaa myös komission antamiin yksinkertaistamisehdotuksiin. Komissio antoi joulukuussa 2026 elintarvikkeita ja rehuja koskevan yksinkertaistamisehdotuksen, jossa on useita säädösten sujuvoittamisehdotuksia ja myös ehdotus, jolla pyritään yhtenäistämään tuontituotteille asetetut, erityisesti kasvinsuojeluaineita koskevat, tuotantostandardit. Tavoitteena on, että vaarallisuutensa vuoksi EU:ssa kiellettyjä kasvinsuojeluaineita ei päästettäisi EU:hun myöskään tuontituotteissa.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 23
00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

Komission työohjelman mukaan kalastus- ja vesiviljelyalan vuoden 2040 visiolla parannetaan kalastus- ja vesiviljelyalan kilpailukykyä ja kestävyyttä. Maa- ja metsätalousministeriö näkee aloitteen tärkeänä, jotta EU-tasolla nousisi entistä selkeämmin esiin toimet kestävän, kilpailukykyisen ja kannattavan kalastuselinkeinotoiminnan kehittämiseksi.

Komission suunnitelmissa on antaa vuoden 2026 loppupuoliskolla lainsäädäntöehdotus koskien ilmastoresilienssin vahvistamista. Tällä pyritään vahvistamaan ilmastomuutokseen sopeutumista ja ilmatoriskien hallintaa, sillä ilmastomuutoksen aiheuttamat tappiot ovat kasvaneet Euroopassa merkittävästi muun muassa helteiden, metsäpalojen ja tulvien vuoksi. Ehdotuksella määriteltäisiin tarkemmat tavoitteet ilmastoresilienssin vahvistamiseksi, säädetäisiin riski- ja haavoittuvuusarvioinneista sekä EU:n että jäsenmaiden tasoilla sekä vahvistettaisiin sektoreiden ennakoivia suunnitteluratkaisuja.

Komission työohjelmassa on hankintadirektiivi vuoden 2026 alussa. Suomi on panostanut pitkään julkisten hankintojen strategiseen kehittämiseen muun muassa vuonna 2020 julkaistun kansallisen julkisten hankintojen strategian ja sen toimeenpanon kautta. Hankinnoissa tulee huomioida myös huoltovarmuus ja turvallisuusnäkökohdat. Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että näiden asioiden edistäminen on tärkeää myös EU:n tasolla.

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että käynnissä on parhaillaan useita luonnonvaroihin ja maatalouteen liittyviä hankkeita. Näihin lukeutuu esimerkiksi marraskuussa 2025 annettu uusi biotaloustrategia ja sen toimeenpano. Keskeinen kokonaisuus ovat myös neuvottelut EU:n monivuotisesta rahoituskehystä ja siihen liittyvät lainsäädäntötoimet. Maa- ja metsätalousministeriön kannalta keskeisimmät asetusehdotukset MFF-kokonaisuudessa ovat ns. kumppanuussuunnitelmaa koskeva asetus, tuloksellisuusasetus, EU:n yhteistä maatalouspolitiikkaa koskeva asetus ja EU:n yhteistä kalastuspolitiikkaa koskeva asetus.

Työohjelmassa mainittuihin komission ehdotuksiin otetaan tarkemmin kantaa eduskunnalle laadittavissa kirjeissä, kun ehdotukset on annettu. Hallitusohjelman mukaisesti hallitus sitoutuu Suomen EU-vaikuttamisen ja ennakkovaikuttamisen tehostamiseen sekä kannanmuodostuksen nopeuttamiseen. Maa- ja metsätalousministeriö hallinnonalalla tehdään aktiivista ennakkovaikuttamistyötä.

Liitteet -

Jakelu Maa- ja metsätalousvaliokunta, eduskunta

Tiedoksi